

VOLLEDIG

Het is een zomers zonnige dag en ik zit onder een boom te lezen en tussendoor voor me uit te staren over een kilometersbreed rietland dat zeer, zeer geleidelijk overgaat in een heel groot meer. Zomer, zon, natuurgeniëten.

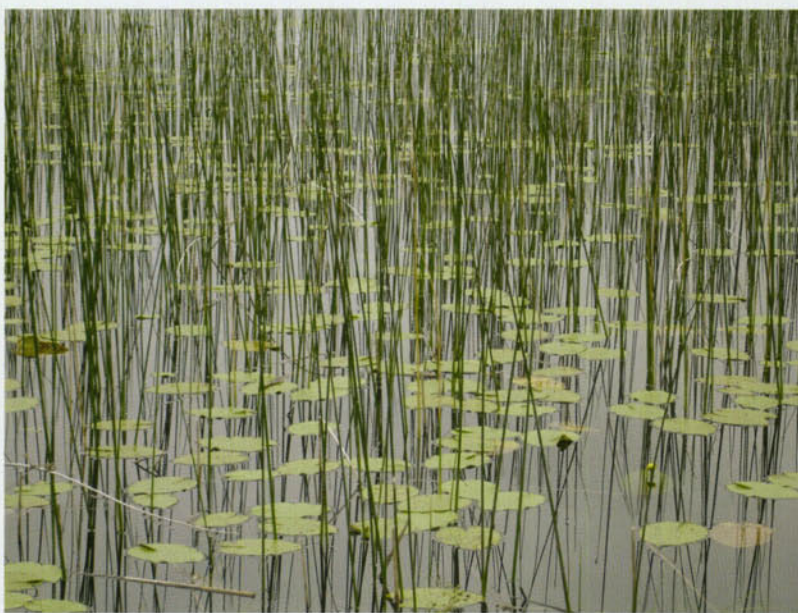
Daarnet keek ik even langs de stam omhoog (waarom?) om ineens een stuk schors te zien bewegen. Schors beweegt niet, zelfs met mijn verhitte zomerher-senen kan ik dat bedenken. Even weer over het rietland uitkijken, flink

met mijn ogen knipperen en weer naar die schors turen. Dat stuk schors blijkt een kop te hebben. Het wordt steeds gekker, maar een Draaihal is natuurlijk ook een gek beest. Zo muissstil en onzichtbaar opgaan in de boomstam waar hij insecten zoekt! Beter kijken leverde overigens twee Draaihalzen op, in diezelfde boom, een jong en mama of papa.

Van de boom naar het boek en dan weer over het rietland. Het is bijna eindeloos zoals het pas tegen de horizon, in een heilige strook, overgaat in het meer. Bruine kiekendieven vliegen af en aan; hun vluchten worden begeleid door het zware krassen van Raven en door het geklepper van de Ooievaar die een nest met vliegvlugge jongen heeft in de boerderij naast me. Er zitten Paapjes, Kleine karekieten en Rietzangers in schandalige dichtheden, maar ook het hele snorrende gedoe met Snor en Krekelszanger en op de koop toe ook nog Baardmannetjes. En dat allemaal praktisch vanuit mijn luie stoel onder de boom met de Draaihalzen.

Het water trekt, ik wil zien wat er gebeurt in die enigszins wazige oplichtende strook aan de horizon. Dus sta ik met enige moeite op uit mijn luie stoel en wandel naar de oever. Onderweg zie ik elandsporen en werk ik op de zenuwen van een Vos die net een Muskusrat verschalkt heeft. Aan de rand van het meer sta ik abrupt stil en houd mijn adem in. Want hier, tussen meer en land, ontvouwt zich een sprookje, dat de wonderbare overgang van water naar droge grond vertelt. Het heet 'verlanding' in het Nederlands, maar dit lelijke, zo typische woord doet grondig afbreuk aan al het moois dat hier te zien is. Het begint met Mattenbies, die met zijn hoge, ijle stengels de wateroppervlakte breekt. Het zonlicht speelt met de stengels en het water en samen met de zich in het water weerkaatsende spannende wolkenhemels levert dat wonderlijke lichteffecten op, een sprookje waardig. In het water staat wat fonteinkruid, maar het is me daar te nat om uit te zoeken wat dat allemaal is.

Veel leuker vind ik de Zwanenbloem die hier uitbundig staat te

bloeien, met Pijlkruid ertussen, en Grote boterbloem en Kalmoes en Gele plomp. Op een meer beschut plaatsje ligt een tapijt bloeiende Kikkerbeet mooi te zijn en alsof het zo moet zijn springen er constant Poelkikkers op en van de blaadjes. Meer Zwanenbloem en Kikkerbeet dan ik in mijn hele leven al gezien heb. Je kunt hier blijven rondkijken, en steeds nieuwe dingen zien. Drijftillen bijvoorbeeld en drijftillen. Eenieder die denkt dat er niets zo erg

op een drijftil lijkt als een andere drijftil, heeft het finaal mis. Er zijn drijftillen met 'moeras'-bloemen zoals Moeraswederik, -andoorn, -walstro, -vergeet-me-niet, nog wat mooie schermbloemen zoals Grote en Kleine watereppe en Melkeppe, Watermunt, Kattenstaart, Wolfspoot en noem maar op. Er zijn ook drijftil-achtige structuren met slangenhuidjes. Beverburchten groot en klein – want daar gaat het natuurlijk om – blijken dé place-to-be te zijn voor vervellende ringslangen. Dat is weer eens wat anders dan plantjes kijken.

Ondertussen ben ik van de oever weg gekuierd en langzaam gaat het rietland er anders uitzien. Er verschijnen struiken zoals Grauwe wilg en Zwarte els en sluiers van Bitterzoet en Haagwinde. Het gaat verder. Ik zie veenmossen verschijnen en Tormentil, Moerasviooltje en Veenpluis en ook nog een paar zeggensoorten die niet direct typische rietlandsoorten zijn. De meest wonderlijke verandering voltrekt zich uiteindelijk heel snel. Ineens sta ik in een moerasbos, een broekbos eigenlijk met heel veel Zachte berk, ook nog Zwarte els en Sporkenhout met in de ondergroei een wonderlijk mengsel van Riet, Veenbes, Blauwe en Rode bosbessen, Ronde zonnedauw, veenmossen en Lavendelheide.

Ik wandel terug naar mijn stoel onder de boom met de Draaihalzen. Mijmerend. Wat een belevenis om die hele overgang zo te kunnen meemaken! Zo volledig heb ik het nog nooit gezien. Hoezo, volledig? Hoe kom ik bij dat woord? Het voert me terug naar Wilde Planten, deel twee, waar Victor Westhoff net dit verlandingsproces beschrijft, ook als een sprookje dat in Nederland (en Vlaanderen) nog moeilijk te beleven valt. Blijkbaar ga ik onwillekeurig dit paradijs meten aan Lage Landen normen. En dat wil ik eigenlijk niet. Vlaanderen en Nederland zijn niet de norm, wij hebben niet te oordelen over het al dan niet 'optimaal' of 'volledig' zijn van levensgemeenschappen elders in Europa. Laten we er maar gewoon 'volledig' van genieten.